

Kertomus Kotikielen Seuran 74. toimintavuodesta.

(14. 3. 1949—13. 3. 1950.)

Kotikielen Seura on kuluneena 74. toimintavuotenaan pitänyt viisi kokousta (keväällä 1949 kaksi, syksyllä 1949 kaksi ja keväällä 1950 yhden). Kokouksissa on ollut läsnä keskimäärin 50 henkeä (edellisenä toimintavuonna 43) ja niissä on pidetty seuraavat esitelmät:

14. 3. 1949 (vuosikokous): Dosentti VEIKKO RUOPPILA: »Ensimmäinen suomen kielioppi 300-vuotias».

29. 4. 1949: Kouluneuvos J. M. MIKKOLA: »Sanoista *pappi*, *risti*, *raamattu* ja *pakana*».

13. 10. 1949: Professori JALO KALIMA: »Slaavilaiset lainasanamme todennäköisyyslaskelmien valossa». (Julkaisu Vir. 1959, ss. 60—69.)

17. 11. 1949: Ylioppilas EEVA KALLIALA: »Revontuli-ilmiön nimityksistä».

16. 2. 1950: Ylioppilas KAUKO SARASTE: »Merkitysoipillisia huomioita -ea, -eä -loppuisten nominien piiristä».

Kokouksissa on lisäksi keskusteltu oikeakielisyyksymyksistä.

Helmikuun 16. pnä 1950 pidetyssä kokouksessa päätettiin Seuran yhteyteen perustaa erityinen »Ylioppilaskerho». Tämä Seuran nuorten jäsenten kerho, joka lopullisesti järjestäytyi helmikuun 28. pnä 1950 pitämässään kokouksessa, jossa hyväksyttiin sille säännöt ja valittiin ensimmäiset toimihenkilöt, tulee varmaan osaltaan suuresti vilkastuttamaan pääseuransa toimintaa.

Seuran aikakauslehden »Virittäjän» viideskymmeneskolmas vuosikerta (1949) sisältää 354 + XIII sivua. Kevättalvella 1949 sattuneen kirjapainolakon vuoksi vuosikerran kaksi ensimmäistä numeroa pääsi ilmestymään kaksoisvihkona vasta kesäkuussa. Sisällysluettelo ilmestyi omana erillisenä vihkoonaan, niin että vuosikerta 1949 tuli julkaistuksi, kuten jo edellinenkin vuosikerta, 5 numerona (4 vihkona). — Virittäjän julkaisemista varten Seura sai seuraavat avustukset: valtiolta 450.000: —, Alfred Kordelinin yleiseltä edistys- ja sivistysrahastolta 30.000: — ja Äidinkielen opettajain liitolta 20.000: —, eli yhteensä 500.000: —. Lisäksi Seura sai Virittäjän 50-vuotissisällysluettelon laatimista varten Suomalaisen kirjallisuuden edistämisvaroista 50.000: —. — Virittäjän julkaisemiskulut olivat v. 1949 kaikkiaan 564.175: —; niistä oli painatuskuluja 486.375: —. — Lehden toimituskunnassa ei viime vuonna tapahtunut muutoksia.

Jäsenmaksunsa maksaneita jäseniä Seurassa kuluneena toimintavuonna oli 40. Jäsenmaksun suuruus oli 50: — lukuvuodelta.

Vuosikokouksessaan 14. 3. 1949 Seura päätti kutsua Suomen Akatemian jäsenen, professori Y. H. TOIVOSEN kunniajäsenekseen. Päätös ilmoitettiin prof. Toivoselle hänen 60-vuotispäivänään 19:nenä tammikuuta 1950.

Seuran toimimiehinä ovat olleet seuraavat vuosikokouksessa 14. 3. 1949 valitut henkilöt: esimiehenä professori MARTTI RAPOLA, 1. varaesimiehenä dosentti LAURI HAKULINEN, 2. varaesimiehenä yliopistonlehtori KAARLO NIEMINEN, sihteerinä maisteri REINO PELTOLA, varasihteerinä maisteri RITVA PELTONEN, rahaston-, kirjaston- ja arkistonhoitajana dosentti VEIKKO RUOPPILA, tilintarkastajina kamreeri AIMO PENTTILÄ ja tohtori MATTI SADENIEMI sekä varatarkastajina pankinjohtaja PAAVO PITKÄNEN ja maisteri MATTI LIHMOLA.

Seuran edustajina Sanakirjasäätiön valtuuskunnassa ovat olleet korkeakoulunlehtori EINO LESKINEN varsinaisena ja yliopistonlehtori KAARLO NIEMINEN varajäsenenä. — Tieteellisten Seurain paikannimitoimikunnassa ovat Seuraa edustaneet maisteri LYYLI RAPOLA vakinaisena ja dosentti LAURI HAKULINEN varajäsenenä. — August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin ja Artturi Kanniston rahastojen palkintolautakunnassa, jonka Suomalais-ugrilainen Seura ja Kotikielen Seura yhteisesti asettavat, edustivat Kotikielen Seuraa tohtorit MATTI SADENIEMI ja PAAVO SIRO. Rahastosta ei v. 1949 jaettu palkintoja, vaan käytettävissä olleista varoista v:n 1947 korot kokonaan liitettiin pääomaan ja v:n 1948 koroista Ahlqvistin rahaston osalta 1500: —, Wichmannin rahaston osalta 1.000: — ja Kanniston rahaston osalta 2.000: — pidätettiin v. 1950 käytettäväksi. Kunkin rahaston korkojen loppuerä liitettiin pääomaan.

Helsingissä maaliskuun 13. pnä 1950

REINO PELTOLA

Kotikielen Seuran sihteeri

14. 3. 1946—13. 3. 1950